

Előterjesztés
a Balatoni Integrációs Közhasznú Nonprofit Kft. részvételével
benyújtott, megvalósuló nemzetközi projektekről, nemzetközi
rendezvényekről

I. Nemzetközi projektek

A Balatoni Integrációs és Fejlesztési Ügynökség 2022. évben 5 különböző nemzetközi projektben vett részt.

1. STRENCH - A változó környezetben veszélyeztetett kulturális örökség ellenálló képességének erősítése transznacionális együttműködés révén (Interreg Central Europe Program)
2. INSPIRING FOR BIODIVERSITY - Biológiai sokféleség ösztönzése (Erasmus+ Program)
3. DESTI-SMART - Fenntartható, hatékony turizmus megvalósítása - alacsony széndioxid kibocsátású innovatív közlekedési módok figyelembe vételével a fenntartható mobilitás és felelősségteljes utazás érdekében (Interreg Europe Program)
4. LIVING GARDENS: Élőhelyek kialakítása a kertekben a veszélyeztetett fajok védelmére Ausztriában és Magyarországon (Interreg V-A Ausztria-Magyarország Együttműködési Program)
5. SPORT HATÁROK NÉLKÜL – Akadálymentes sportrendezvények a fogyatékkal élő személyek számára (Erasmus+ Sport Program)

1. *STRENCH - A változó környezetben veszélyeztetett kulturális örökség ellenálló képességének erősítése transznacionális együttműködés révén (Interreg Central Europe Program)*

(STRENGTHening resilience of Cultural Heritage at risk in a changing environment through proactive transnational cooperation)

A STRENCH megnevezésű projekt célja: a kulturális örökség és erőforrások fenntartható használatának javítása volt. Az éghajlatváltozással összefüggő szélsőséges/rendkívüli események hatása miatt veszélyeztetett természeti és kulturális örökség megőrzése és kezelése a politikai döntéshozók, a közigazgatási szervek, a magánszektor és társadalmi szereplők együttműködése és koordinációs fellépés révén, amelynek célja kifejezetten a célzott európai projektek eredményeinek kiaknázása. Részcélok:

- Integrált döntés-támogatási rendszer megvalósítása a veszélyeztetett kulturális örökség kezelésben;
- A politikai, kormányzati és társadalmi szervezetek közötti együttműködések maximalizálása a kulturális örökség védelme érdekében az éghajlatváltozás hatásaival szembeni ellenállása elősegítésében;
- A katasztrófakockázat csökkentésére és kezelésére vonatkozó tervek végrehajtása helyi / regionális szinten

A projekt 2020. tavasszal indult el. A projekt megvalósításában 7 ország (Szlovénia, Magyarország, Németország, Csehország, Horvátország, Ausztria és Olaszország) 9 szervezete vesz részt. A projekt vezetője az olaszországi Institute of Atmospheric Sciences and Climate – National Research Council of Italy.

2021. és 2022. évben a projekt szakmai feladatainak megvalósítására került sor:

Tematikus T1 munkacsomag: Integrált WebGIS eszköz kifejlesztése a veszélyeztetett örökség kezelésének döntéshozatalához.

Tematikus T2 munkacsomag: A kulturális örökség védelmére szolgáló stratégiák testreszabása/alkalmazása és végrehajtása a katasztrófák kockázatának kezelésére és csökkentésére vonatkozó transznacionális tervekben.

Ennek érdekében egy széleskörű adat és szakirodalom gyűjtésre került sor a Balaton régióban korábban bekövetkezett káreseményekkel kapcsolatban, és elkészült egy sérülékenységi vizsgálat a kulturális örökség és tájképvédelem érdekében a zalai Zichy –kúriára és a körülötte levő tájvédelmi területre. Jelenleg folyamatban van a Balaton régió térségére vonatkozó esettanulmány kidolgozása és tesztelése a WebGIS térinformatikai eszköz segítségével.

Továbbá a projekt kommunikációs tevékenységei keretében a Balaton térségében több online rendezvényre is sor került, valamint személyes részvételű szemléletformáló rendezvényekre került sor „*Időjárás - éghajlati, természeti katasztrófák okozta káresemények és a természeti és kulturális értékek védelme*”, valamint „*Felkészülés az éghajlatváltozás okán várható természeti jelenségekre, természeti és kulturális örökségünk védelmére*” és „*Természeti, épített és kulturális örökségünk kitettsége a klímaváltozás hatásainak, és felkészülés azok megóvására*” címekkel.

2022-ben, véglegesítésre kerül a Balatoni esettanulmány - a kulturális és örökségvédelmi elemzés a WeGIS térinformatikai eszköz segítségével. Továbbá a projekt záró nemzetközi konferenciájára online formában került sor 2022. február 24-én. A projekt megvalósítása 2022. február 28-án zárult.

2. INSPIRING FOR BIODIVERSITY - *Biológiai sokféleség ösztönzése (Erasmus+ Program)*

Az emberi élet minden mozzanatát a Föld élővilágának sokszínűsége táplálja, a biológiai sokféleség a legértékesebb természeti kincs. Minden emberi tevékenység, amely a biológiai sokféleség csökkenését okozza egyben az élet alapjait meríti ki, csökkenti a rendelkezésre álló erőforrásokat. A minket körülvevő természeti környezet gazdagsága nagymértékben meghatározza az életminőséget, hiszen az élhető környezet alapfeltétele a kiegyensúlyozott, alkotni képes és felelősen gondolkodó embernek. A megőrzött természeti értékek és a hozzájuk kapcsolódó tudás, helyi ismeret gazdasági és szellemi erőforrás is. Ezen erőforrások és az általuk biztosított életminőség megőrzése, védelme tekintetében döntő szerepük van az önkormányzatoknak és a helyi együttműködéseknek. A Természetvédelmi Világszövetség (IUCN) megállapítása szerint 12259 fajt fenyeget a kihalás, a mezőgazdasági termények 75%-a elveszett. A projekt célja a szemléletformálás a biológiai sokféleséggel kapcsolatban Európa országaiban. A specifikus képzések megszervezése hozzájárul a lakosság, civilek, fejlesztésben érdekelt szervezetek számára a biológiai sokféleség megőrzésének megértéséhez, és annak védelméhez.

A projekt megvalósításában 6 ország (Ausztria, Észtország, Magyarország, Lengyelország, Németország, Szlovákia) 6 szervezete vesz részt. A projekt vezetője a németországi Global Nature Fund (Globális Természetvédelmi Alapítvány).

A projekt megvalósítása 2019 szeptemberében indult. A biodiverzitással kapcsolatos online térségi felmérést és a lakosság szemléletformálását segítő oktatási program összeállítását követően, 2022-ben a kidolgozásra került oktatási / szemléletformálási eszközök (online előadások és egyéb online tartalmak, virtuális közösségi tér, környezetnevelési applikáció, roll-up installáció) tesztelésével folytatódott a projekt szakmai feladatainak a megvalósítása.

A tesztelés célja az volt, hogy megvizsgáljuk, a kidolgozott oktatási anyagok milyen mértékben járulnak hozzá a projekt keretében kitűzött pedagógiai célok megvalósításához, és az egyes

eszközöket esetleg milyen más célcsoportok esetén lehetne még alkalmazni. Az eszközök tesztelésére személyes találkozók keretében 2022. június 10-én a Kis-Balatonnál és 2022. június 21-én, Siófokon került sor, a korábban kidolgozásra került tesztelési módszertan alapján. A tesztelés eredményeinek kiértékelésére 2022 nyarán került sor. A projekt megvalósítása 2022. augusztus 31-én zárult.

3. DESTI-SMART - Fenntartható, hatékony turizmus megvalósítása - alacsony szén-dioxid kibocsátású innovatív közlekedési módok figyelembe vételével a fenntartható mobilitás és felelősségteljes utazás érdekében (Interreg Europe Program)

(Delivering Efficient Sustainable Tourism with low-carbon transport Innovations: Sustainable Mobility, Accessibility and Responsible Travel)

Az Interreg Europe Program keretében megvalósuló úgynevezett DESTI-SMART projekt turisztikai és közlekedési ágazatok fokozott együttműködését, innovációját és integrációját célozta meg, olyan kiemelt fontosságú kulcsfontosságú témakörökön belül, amelyek várhatóan hozzájárulnak az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaságra való áttéréshez a fenntartható mobilitás és a hozzáférhetőség révén.

A DESTI-SMART projekt 2018. júniusában indult el, görög, angol, olasz, német, portugál, spanyol, lett és ciprusi partnerekkel.

A projekt első üteme (30 hónap) 2020. novemberben zárult le. Ennek keretében – egy térségi felmérésre alapozva - elkészült Egy Cselekvési terv a Balaton Régió környezetbarát közlekedésének fejlesztésére. A projekt második ütemének (24 hónap) így 2022. évnek is a legfőbb tevékenysége a Cselekvési terv megvalósításának nyomon követése volt.

A Cselekvési terv az alábbi projekteket tartalmazza:

- AKCIÓ 1: Vasútállomásra települő mobilitási pontok - Intermodalitás fejlesztése
- AKCIÓ 2: Forgalomcsillapítás a Balaton partmenti övezetében - Alacsony szén-dioxid kibocsátású közlekedési rendszer és a látogatók utazási szokásainak megváltoztatása – Elérhetőség javítása
- AKCIÓ 3.1: Kerékpáros közlekedés fejlesztése, kerékpáros pihenőhelyek kialakítása – kerékpározás és gyalogos közlekedés fejlesztése
- AKCIÓ 3.2: Kerékpárút építése Alsóörs és Felsőörs területén. A Balatoni Bringakör összekötése Veszprém térségével.

Ezenkívül megrendezésre kerültek partneri találkozók (Steering Group meeting), projekt, megbeszélések. A projekt Záró-konferenciára Cipruson került sor 2022. április 28-29-én személyes és/vagy online formában.

Továbbá az utolsó, 7. partneri találkozó a Balaton térségében valósult meg 2022. szeptember 7-8-án. A Balaton Régióban töltött napok alatt a projekt partnerek képviselői megismerkedhettek a térség közlekedésfejlesztési politikájával, részt vettek több szakmai programon, helyszíni bejáráson. A projekt megvalósítása 2022. november 30-án zárult.

4. LIVING GARDENS: Élőhelyek kialakítása a kertekben a veszélyeztetett fajok védelmére Ausztriában és Magyarországon (Interreg V-A Ausztria-Magyarország Együttműködési Program)

(Lebensräume im Garten für gefährdete Arten in Österreich und Ungarn)

A Living Gardens projekt célja élőhelyek kialakítása a veszélyeztetett növény- és állatfajok megóvása érdekében az osztrák-magyar határmenti térségben. A projekt példaként szolgál,

hogyan a magánkertekben és közösségi parkokban megvalósítandó egyszerű intézkedésekkel miként lehet a térség biológiai sokféleségét növelni.

A projekt keretében bemutató élőhelyek kerülnek kialakításra öt településen a Bécestől délre és a Balatontól nyugatra fekvő határon átnyúló térségben: osztrák részről Pfaffstätten, Tattendorf és Trumau, valamint magyar részről Gyenesdiás és Zalakaros településeken. A bemutató élőhelyeket az érdeklődő látogatók szabadon felkereshetik és azok mintájára hasonló élőhelyeket alakíthatnak ki a saját kertjükben, ezáltal segítve a védett fajok megővését. A projekt felhívja a lakosság figyelmét a biodiverzitás fontosságára, és lehetőséget biztosít a számukra, hogy ismereteiket és tapasztalataikat megosszák egymással és a határ másik oldalán élő kerttulajdonosokkal.

A projekt megvalósítása 2021 áprilisában kezdődött, az osztrák-magyar határmenti térség élővilágának a részletesebb megismerésével és a térség veszélyeztetett növény- és állatfajainak meghatározásával. 2022-ben a projekt fő feladata a bemutató kertek („Élő kertek”) megtervezése és kialakítása volt a projektben résztvevő településeken. Gyenesdiáson a Diási Vízimalom és Pékmúzeum melletti helyszínen, míg Zalakaroson a Termáلتó környékén kerültek kialakításra az élőhelyek, új funkciót biztosítva ezáltal az érintett területeknek. A projekt keretében vadvirágok ültetésére, őshonos növények telepítésére, valamint a védett és veszélyeztetett állatfajok számára menedékkül szolgáló objektumok (madárodú, denevérodú, békavár, süntanya, rovarhotel, vízi pihenő az átvonuló madarak számára, stb.) kihelyezésére került sor.

A bemutató kerteket az érdeklődő látogatók szabadon felkereshetik, és azok mintájára ők is hasonló élőhelyeket alakíthatnak ki a saját kertjükben, otthonukban. A projekt keretében különböző tájékoztató anyagok kerültek kidolgozásra, többek között információs táblák kerültek kihelyezésre a bemutató élőhelyeken, tájékoztató poszter készült bemutatva a térség védett és veszélyeztetett növény- és állatfajait, valamint gyakorlati útmutató készül (HU/DE/ENG nyelven) segítséget nyújtva a lakosságnak az élőhelyek kialakításához.

A projekt partnerei szakmai tanulmányutakon vettek részt, hogy jobban megismerjék a partnertelepüléseket, különösen egymás környezetvédelmi céljait és a kapcsolódó intézkedéseiket, valamint megtekintsék a projektben kialakításra kerülő élő kerteket. Az osztrák partnerek 2022. június 13-14-én látogattak el Zalakarosra és Gyenesdiásra, míg a magyar partnerek 2022. október 17-18-án keresték fel az osztrák partnertelepüléseket.

A környezettudatosabb gondolkodás ösztönzése érdekében helyi tájékoztató rendezvények kerültek megszervezésre: Gyenesdiáson 2022 november 28-án, míg Zalakaroson november 30-án. A rendezvényeken az érintett települések környezetvédelmi ügyeivel és a zöldterületek kezelésével foglalkozó munkatársai, valamint a helyi lakosság, az érdeklődő kertbarátok részletesebben megismerhették a projekt keretében megvalósult intézkedéseket és az elért eredményeket.

A projekt megvalósítása 2022. december 31-én zárul. A projekt ünnepélyes zárórendezvényére 2022. november 22-én Gyenesdiáson került sor, melyen mind a hazai, mind az osztrák partnertelepülések képviselői részt vettek.

5. *SPORT HATÁROK NÉLKÜL – Akadálymentes sportrendezvények a fogyatékossgal élő személyek számára (Erasmus+ Sport Program)*
(*No Boundaries - Sport without borders for people with disabilities*)

A projekt célja a fogyatékossgal élő személyek bevonása a sportolásba és a testmozgásba az egészséges életmód ösztönzése érdekében, megelőzve ezáltal az elhízást, és sok más egészségügyi problémát. A projekt hozzájárul a társadalmi befogadás elősegítéséhez, a generációk közti kapcsolatok erősítéséhez, valamint a kreativitás és az innováció előmozdításához a sport terén.

A projekt keretében felmérésre kerül, hogy a partnerországok területén milyen sportolási lehetőségek állnak rendelkezésre a fogyatékossgal élő emberek számára. A vizsgálat eredményeit figyelembe véve, a partnerek akadálymentes sportprogramot dolgoznak a saját térségükre vonatkozóan, melynek keretében sportrendezvényeket szerveznek a fogyatékossgal élő gyermekek és felnőttek számára. A sportprogramok szervezői képzéseken bővítik ismereteiket az esélyegyenlőség és az akadálymentes sportolás vonatkozásában.

A projekt megvalósításában 3 ország területéről 3 szervezet vesz részt: horvát részről Muraköz Megye Önkormányzata (mint vezető partner), szlovén részről Lendva Község Önkormányzata és magyar részről a Balatoni Integrációs Közhasznú Nonprofit Kft.

A projekt intézkedéseinek tényleges megvalósítása 2023-ban kezdődik. Jelenleg a projekt elindításával kapcsolatos adminisztratív feladatok megvalósítása (támogatási szerződés előkészítése, aláírása) van folyamatban.

II. Egyéb nemzetközi együttműködések

A Balatoni Integrációs Közhasznú Nonprofit Kft. 2022. évben az alábbi nemzetközi együttműködésekben vett részt:

- **19. *Tavak Világkonferenciája – „A tavakon túl: A tudomány, a kultúra és a kormányzás összekapcsolása a tavak fenntartható használata érdekében” (WLC19)***

A Tavak Világkonferenciája (World Lake Conference - WLC) története a 1984-es évre nyúlik vissza, amikor a Japán Biwa tavat is magába foglaló Shiga tartományban szervezték meg az első ilyen rendezvényt. A konferencia célja, hogy hozzájáruljon a tudományos megközelítések népszerűsítéséhez a világ különböző részein található tavak esetében, többek között az Egyesült Államokban, Magyarországon, Kínában, Olaszországban, Argentínában, Dániában, Kenyában, Indiában, Indonéziában és Japánban.

Napjainkban a konferencia globálisan elismert világszínvonalú rendezvényt jelent a multidiszciplináris, több tudomány területet magába foglaló szereplőknek, hogy megosszák véleményüket és tapasztalatokat cseréljenek a tavak fenntartható kezeléséről. A konferencia 2 évente kerül megrendezésre az alapító Nemzetközi Tókönyezet Bizottsággal (International Lake Environment Committee –ILEC) közösen, a Bizottság szakmai gesztorságával.

A 19. Tavak Világkonferenciája 2023. október 16-20-a között, Balatonfüreden kerül megrendezésre. A Balaton már másodjára ad majd otthont a rendezvénynek. A 3. Tavak Világkonferenciája 1988-ban Keszthelyen került megrendezésre, amely a tavak pusztulásával kapcsolatos kérdésekkel és problémákkal foglalkozott, mint például az eutrofizáció, savasodás, mérgező anyagok, modellezés, rehabilitációs lehetőségek, valamint az érintettek szerepe a tavak megóvása és védelme során. A jövőre megrendezésre kerülő konferencián ezeket a

témákat szeretnénk majd tovább vinni és kiegészíteni olyan megfelelő és hatékony eszközök bemutatásával, amelyek a tavak ökoszisztéma-szolgáltatásainak fenntartásához szükségesek.

2022-ben elkezdődtek a konferencia szervezésének előkészületei, melyhez kapcsolódóan az alábbi feladatok valósultak meg:

- Nemzetközi szervezőbizottság létrehozása az ILEC szakértőivel együttműködve. Folyamatos kapcsolattartás, egyeztetés az előkészületek előre haladásáról.
- Szervezőbizottság (munkacsoport) felállítása az Ügynökségen belül a szervezési feladatok koordinálása és a pénzügyi terv nyomon követése érdekében.
- Promóciós és kommunikációs tevékenység kapcsán elkészült a konferencia logója (mint arculati elem), valamint a konferencia honlapja (programozás és webdizájn): www.worldlakeconference-balaton.hu
- Szervezőbizottsági egyeztetés a Balatonnál 2022. november 8-10-e között, az ILEC szakértőinek részvételével: a lehetséges konferencia helyszínek megtekintése, kihelyezett ülések / workshopok helyszíneinek felmérése, szálláslehetőségek megismerése, adminisztratív és technikai feladatok átbeszélése, térségi szakmai szervezetek felkeresése.

• ***Funkcionális térségek az Európai Unióban (Világbank és az Európai Bizottság programja)***

A Balaton Fejlesztési Tanács és munkaszervezete hosszú évek óta dolgozik azon, hogy felhívja a döntéshozók figyelmét a tavak szerepére és a tavas térségek integrált kezelésének a fontosságára mind hazai, mind nemzetközi szinten. Ennek is köszönhetően 2022 tavaszán felkérés érkezett a Világbank részéről, hogy a Balaton régió jelentkezzen az Európai Unió funkcionális térségeivel foglalkozó programjába. A kiválasztási eljárást követően a Balaton mellett további 11, főleg városias térség került be a programba, főleg Közép-Kelet Európából.

A program célkitűzése, hogy segítséget nyújtson a részt vevő funkcionális térségeknek a fejlesztési terveik kidolgozásában és azok megvalósításában. A balatoni projekt megvalósításával célunk, hogy elősegítsük a Balaton Kiemelt Térség fejlesztési stratégiájában meghatározott kihívásokra adandó válaszok részletes kidolgozását (kiemelt tekintettel az éghajlatváltozás hatásaira, a demográfiai változások okozta nehézségekre és a térségi kohézió erősítésére), valamint segítsük a fejlesztési programban javasolt intézkedések megvalósítását.

A projekt hazai nyitórendezvényére 2022. június 15-én, online formában került sor, ahol az érdeklődők megismerhették a projekt célját és a tervezett intézkedéseket. A feladatok részletes átbeszélése érdekében a Világbank munkatársai 2022. augusztus 4-5-e között a Balatonhoz jöttek. A látogatás során lehetőségük nyílt az érintett térségi szervezetek képviselőivel is találkozniuk.

A személyes és online egyeztetések eredményeképpen, a Világbankkal és az Európai Bizottsággal együttműködve intézkedési terv került kidolgozásra. Az intézkedések eredményes megvalósítása érdekében munkacsoport került felállításra, melyben a Balaton Fejlesztési Tanács tagjainak képviselői (a megyei önkormányzatok és az érintett szakterületek képviselői, valamint az érintett térségi szereplők) működnek közre. Az intézkedési tervben foglalt feladatok megvalósítására 2023-ban kerül sor.

III. Benyújtott nemzetközi projektek

A 72/2004 (XII.14.) BFT számú határozatában a Balaton Fejlesztési Tanács felhatalmazta a Balatoni Integrációs Kft. ügyvezető igazgatóját, hogy az elnök és az alelnökök egyetértésével a hazai és nemzetközi pályázatokon egyaránt saját hatáskörben döntsön a régió fejlődését elősegítő projektjavaslatok benyújtásáról, kötelezettséget vállaljon az önerő és fedezet biztosítására azzal a feltétellel, hogy arról a BFT elnökét, majd a soron következő ülésen a Tanácsot tájékoztatja.

A Kft. a fenti határozat értelmében kérte az elnök támogatását az Interreg Central Europe Programme felhívására beadandó nemzetközi projektben való részvétel jóváhagyására. A Kft. a hozzájárulást megkapta, és az alábbi projektjavaslat benyújtásra került:

INACO - Innovatív stratégiák a kockázatkezelési tervek elfogadására az érzékeny kulturális és természeti örökség objektumainak az éghajlati veszélyekkel szembeni ellenálló képességének fokozása érdekében - vízgyűjtők területén

(Innovative strategies for the Adoption of risk management plans to enhance the resilience of sensitive Cultural and natural heritage Objectives against climate hazards in river basin districts)

Az INACO projekt célja, hogy javítsa a közép-európai régiók ellenálló képességét az éghajlatváltozással szemben, a vízgyűjtő területeken a kulturális és természeti örökséget érintő hatásokkal szemben. Transznacionális stratégiák, integrált webalapú megoldások és kockázatkezelési tervek kidolgozására kerül sor a helyi hatóságok támogatása érdekében az éghajlatváltozás kockázatainak - például árvizek, földcsuszamlások, erdőtüzek és aszály, valamint vízhiány - kitett kulturális és természeti örökségi helyszínek védelmét célzó intézkedések kidolgozásában és elfogadásában

A projekt résztvevői:

A projekt megvalósításában 8 ország (Ausztria, Csehország, Horvátország, Lengyelország, Magyarország, Németország, Olaszország, Szlovénia) 12 szervezete vesz részt. A projekt vezetője az olaszországi Institute of Atmospheric Sciences and Climate – National Research Council of Italy.

Balatoni Integrációs Kft. szerepe:

A Balatoni Integrációs Kft. a projekt keretein belül a témához kapcsolódó felmérésekben vesz részt, adatot gyűjt, kísérleti esettanulmány kidolgozásában vesz részt, valamint rendezvényeket szervez az érintettek számára.

Projekt időtartama: 36 hónap

A projekt költségvetése:

A Kft. projekt költségvetése: 130.134 EUR, amely 80%-ban EU-s támogatásból valósul meg, 15 % a hazai társfinanszírozás és az önerő 5% (6.506,7 EUR).

Pályázati kiírás: Interreg Central Europe Programme

Siófok, 2022. december 12.

Balatoni Integrációs Kft.

..../2022 (12.16.) BFT határozat

A Balaton Fejlesztési Tanács a Balatoni Integrációs Közhasznú Nonprofit Kft. részvételével benyújtott, megvalósuló nemzetközi projektekről, nemzetközi rendezvényekről szóló tájékoztatót megtárgyalta és elfogadta.

A Tanács támogatja a Kft. által benyújtásra került projekt megvalósítását, jóváhagyja az ügyvezető igazgató által tett kötelezettségvállalást és sikeres pályázat esetén egyben felhatalmazást ad a projekt - megismert feltételek szerinti – megvalósítására vonatkozó támogatási szerződés aláírására.

Felelős: Dr. Bóka István elnök
 Dr. Molnár Gábor munkaszervezet vezető

Határidő: értelem szerint